

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VII.30.470/2018/3.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Halmos Péter ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Komlódi András ügyvéd

A per tárgya: jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozatot hozó bíróság neve és a határozat száma:

Szekszárdi Törvényszék 13.Gf.40.009/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Dombóvár Járásbíróság 3.P.20.517/2017/5. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.778.700 (kétfmillió-hétszázhetvennyolcezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az 1999. április 14-én alapított (a továbbiakban: **K.** ITK Kht.) - amelynek a peres felek egyaránt tagjai voltak - pályázati forrás felhasználásával 1999-2002. között beruházást valósított meg az alperes tulajdonát képező **K....**-ú ingatlanon. A beruházást a **K.** ITK Kht. könyvviteli nyilvántartása 278.181.000 Ft bekerülési értékkel tartalmazta a társaság aktív vagyonelemeként.

- [2] A beruházás forgalmi értéknövelő hatása 2009 októberében 119.800.000 Ft-ot, 2013 júliusában 95.100.000 Ft-ot, 2014 júliusában 94.100.000 Ft-ot jelentett az ingatlan tekintetében.
- [3] A beruházás használatbavétele során, 2004. május 3-án ingyenes használatba adási szerződés megnevezéssel az alperes megállapodást kötött a **K. ITK Kht.**-val. A szerződés értelmében az alperes az 550/6. hrsz.-ú ingatlanán megvalósított beruházásra tekintettel 20 évre biztosította az ingatlan ingyenes használatát a **K. ITK Kht.** számára, a kht. pedig vállalta a beruházás befejezését, illetve a szükséges átalakításokhoz további források szerzését. A szerződés szerint használat joga alapján megillette a kht.-t az ingatlan albérletbe adása, valamint az ingatlan működtetésével elért bevételek, terhelték ugyanakkor az azzal összefüggésben felmerülő költségek, közterhek.
- [4] A **K. ITK Kht.** a 2009. június 30-ig nyitva álló törvényes határidőre nem alakult át nonprofit gazdasági társasággá, ebből következő megszűntnek nyilvánítása alapján 2010. június 25-ével kényszer-végelszámolás, majd 2010. december 7-ével felszámolás hatálya alá került.
- [5] A bíróság a felszámolási eljárás befejezéséről rendelkező, 2014. február 19-ével jogerős végzésében rendelkezett az adós kht.-nak az alperessel szemben fennálló, be nem hajtott követelése felosztásáról. Az idegen ingatlanon végzett beruházás értékének megtérítésére vonatkozó, 278.181.000 Ft összegben nyilvántartott követelésből a felperes részére hitelezőként 25.708.381 Ft, üzletresz tulajdonosként 2.078.697 Ft került átadásra. A követelésből a hitelező Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részére átadott 8.569.451 Ft tekintetében a felperes utóbb készfizető kezesként helytállt.
- [6] A 2009. szeptember 30-i társasági szerződéssel megalakult a **K. Tanácsadó Kutatásfejlesztő Nonprofit Kft.**, amelynek 2009. október 30-tól cégneve **K. Innovációs Tanácsadó és Kutatásfejlesztő Nonprofit Kft.**-re változott (a továbbiakban: **K. ITK Nonprofit Kft.**).
- [7] 2009. október 15-én a **K. ITK Kht.** és a **K. ITK Nonprofit Kft.** között jogutódlás tárgyában jött létre megállapodás, amelynek értelmében a **K. ITK Kht.** az összes szerződéses partnerével, hatósággal szemben fennálló követelését, jogosultságát átruházta a kft.-re, a **K. ITK Nonprofit Kft.** pedig átvállalta a kht. tartozásait, kötelezettségeit valamennyi szerződéses partnere, illetve hatóság tekintetében. Rögzítették a felek, hogy engedményezéssel, illetve tartozásátvállalással a kft. 2009. október 15-étől a kht. jogutódja. A szerződő felek célja a megállapodással az volt, hogy - a kötelező átalakulás elmulasztására tekintettel - a végelszámolással fenyegetett helyzetben levő kht. teljes vagyona, azzal együtt munkavállalói és tevékenysége is átkerüljön az újonnan alapított kft.-be, a megkezdett és folyamatban levő projektek folytatása érdekében.
- [8] A jogutódlás tárgyában létrejött megállapodásra tekintettel 2009. október 26-án az alperes és a **K. ITK Nonprofit Kft.** az ingyenes használatba adási szerződés 1. számú módosítása elnevezésű megállapodással módosították az alperes és a **K. ITK Kht.** 2004. május 3-i ingyenes használatba adási szerződését, amellyel az alperes az ingatlan használatát a továbbiakban a kft. részére biztosította.
- [9] A 2011. október 13-i bérleti szerződéssel az alperes és a **K. ITK Nonprofit Kft.** a 2004. május 3-tól fennálló, 2009. október 26-án módosított használatba adási szerződést felbontották, megállapodtak egyúttal 2011. október 15-től 15 évre közöttük bérleti jogviszony létrehozásában. A bérleti szerződés tartalmazta a bérlő kaució, havi bérleti díj fizetésére vonatkozó kötelezettségét, illetve hogy az ezt követő időszakban milyen feltételekkel végezhet értéknövelő beruházásokat. Kikötötték a felek, hogy a bérlet lejártával a beruházások az alperes tulajdonát képezik, ellenértékük megtérítését a bérlő nem követelheti.
- [10] A 2014. június 30-i szerződést lezáró megállapodással a szerződő felek a bérleti szerződést 2014. július 1-jével közös megegyezéssel megszüntették. Az okirat tartalmazta, hogy a szerződő feleknek egymással szemben követelésük a továbbiakban nincs.
- [11] A felperes **H.P.** és a **K. ITK Nonprofit Kft.** alperesekkel szemben vezetői felelősség megállapítása, kártérítés megfizetése iránt peres eljárást kezdeményezett a Szekszárdi Törvényszék előtt 13.G.40.069/2012. ügyszámon. A másodfokon eljáró Pécsi Ítélőtábla a 2014. október 1-jén kelt

Gf.IV.40.030/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéleté részben megváltoztatta és kötelezte a **K. ITK Nonprofit Kft.-t** 9.037.147 Ft és járulékai megfizetésére. A felperes követelése a felszámolás alá került **K. ITK Nonprofit Kft.-vel** szembeni felszámolási eljárásban behajthatatlan a felszámoló tájékoztatása szerint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [12] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 361. §-ára, illetve 339. §-ára alapítottnan 28.640.299 Ft és járulékai megfizetésében kérte az alperes marasztalását, a **K. ITK Kht.** felszámolási eljárása befejezésével részére hitelezőként, illetve üzletész tulajdonosként átadott adósi követelés, valamint a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumra kiosztott követelésből a teljesítő felperesre átszállt rész érvényesítésével.
- [13] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 27.787.078 Ft és járulékai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [15] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.
- [16] A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, a feltárt tényállásból azonban az okirati bizonyítékok tartalmának téves értékelésével, a bizonyítási teher szabályának téves alkalmazásával helytelen következtetésre jutott. A másodfokú bíróság a tényállás kiegészítésével rögzítette, hogy az alperes 550/6 hrsz.-ú ingatlanán a **K. ITK Kht.** által megvalósított beruházás eredményeként az eredeti felépítmény és az infrastruktúra átépítése, innovációs központ kialakítása, felszerelése és berendezése valósult meg. A megvalósított beruházás számlákkal igazolt költségét a **K. ITK Kht.** saját mérlegében 278.181.000 Ft bekerülési értéken aktiválta. A felek a beruházás használatba vétele során 2004. május 3-án ingyenes használatba adási szerződés elnevezésű megállapodást kötöttek, amellyel az alperes a **K. ITK Kht.** részére az idegen ingatlanon eszközölt beruházásra tekintettel, annak ellentételezéseként biztosított kizárólagos és ingyenes ingatlanhasználati jogot. A megvalósult beruházás miatt megkötött szerződés ténylegesen visszerterhes, tartalma szerint tehát bérleti szerződésnek minősült. A felek a megállapodásukban szabályozott módon elszámoltak az ingatlant érintő beruházás költségeivel.
- [17] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a 2009. október 15-i megállapodás jogutódlásról elnevezésű szerződéssel - amelynek célja volt az időközben kényszerhelyzetben megalapított **K. ITK Nonprofit Kft.** jogutódlásának biztosítása a megszűnő **K. ITK Kht.** szerződéses jogviszonyaiban - a **K. ITK Kht.-t** megillető jogok és kötelezettségek átruházása megtörtént a **K. ITK Nonprofit Kft.-re**, a szerződés melléklete a bérleti szerződések között feltüntette az 550/6 hrsz.-ú ingatlanon fennálló használati szerződést. A megállapodással célzott jogutódlásnak megfelelően a szerződő felek az ingatlanra vonatkozó használatba adási (bérleti) szerződést módosították a végelszámolási eljárás megindulása előtt a 2009. október 26-i okirat szerint, amellyel az alperes tudomásul vette a kétoldali szerződésen alapuló alanyváltozást a bérlő személyében. Ezt követően a szerződéses jogviszony keretében - a bekövetkezett jogutódlás szerint - a kft. járt el, így került sor 2011. október 13-án bérleti szerződés megkötésével a korábbi használati megállapodás megszüntetésére.
- [18] A másodfokú bíróság mindebből arra a következtetésre jutott, hogy a **K. ITK Kht.** által az alperes ingatlanán végzett beruházás ellenértéke a használati, tartalmában visszerterhes bérleti szerződésen alapuló jogviszonyban elszámolásra került, a felszámolás alá került társaság a beruházás elszámolásához kapcsolódó átruházható követeléssel a felszámolás alatt már nem rendelkezett. A felszámolási nyitómérlegben 278.181.000 Ft értékben kimutatott követelést a felszámoló maga is

megalapozatlannak tartotta, az adós könyveiből kivezette a kényszer-végelszámolást megelőző háromoldalú megállapodásra figyelemmel. A 2011. november 8-i fordulónappal összeállított felszámolási zárómérlegben újból szerepelt a követelés, a felszámoló a záróanyagát eszerint módosította felperes kifogása eredményeként.

- [19] Leszögezte a másodfokú bíróság a csődeljárásról és a felszámolási eljárásáról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 52. § (5) bekezdése, az rPtk. 328-330. §-a, 331. §-a alapján, hogy a felszámolást befejező végzésben rendezett vagyonfelosztás nem teszi az engedményezett követelést megalapozottá, magában a felosztott követelésben változást csak a kötelelem alanya személyében eredményez az engedményezés szabályai szerint, egyebekben a kötelelem változatlanul fennmarad.
- [20] A felperesre kiosztott adósi követelés jogcíméről aszerint lehetett állást foglalni, hogy az alperes tulajdonát képező ingatlanon az adós a tulajdonos engedélyével beruházást, ráépítést valósított meg. Ez esetben az rPtk. 137. § (3) bekezdése szerint az építkezés műszaki tartalma határozza meg a ráépítő igényét dologi jogi igényként, avagy kötelmi alapon a beruházásból származó elszámolási igényben. A felperes másodlagosan megjelölt, kártérítés jogcímén érvényesített kereseti igénye nem volt megalapozott, a tényállás nem támasztotta alá. Az ügyben rendelkezésre álló adatok nem tették lehetővé a ráépítésen alapuló igény minősítését dologi jogi, avagy kötelmi (elszámolási) jellege szerint, a felperes ugyanakkor helyesen hivatkozott a követelés esedékességére a beruházás megvalósulásakor, legkésőbb a használatbavételi engedély időpontjával. Megállapítható volt, hogy a beruházó adós az esedékessé vált igényét a 2004. május 3-i visszterhes szerződéssel érvényesítette az alperessel szemben, a ráfordított beruházások ellentételezéseként kapott külön használati díj nevesítése nélkül használati, tartalmában bérleti jogot. Az rPtk. 165. § (1) bekezdése a használat jogát abszolút szerkezetű dologi jogként, egyfajta korlátozott személyes szolgalmaként, haszonélvezetként szabályozza. A használati jog bejegyzése nélkül - a vizsgált megállapodás tartalma szerint - megillette a beruházó adóst az ingatlan albérletbe adásának joga, továbbá az ingatlan működtetéséből keletkező bevétel. Leszögezte a másodfokú bíróság, hogy az alperes és az adós között visszterhes jogviszony keretében a használatba adás ellenértéke egyösszegben, a beruházási ellenértékkel kiegyenlítésre került a bérleti szerződéssel. A szerződésen alapuló használati - tartalma szerint bérleti - jog okán az adós igénye a beruházás megtérítésére a jogosult szerződéses állományába tartozó kötelmi jogi igény volt, e követelés sorsának alakulása volt releváns az ügyben. A 2009. október 15-i jogutódlást megalapozó szerződés, valamint az azt kiegészítő, a jogügyletet háromoldalúvá tevő 2009. október 26-i megállapodás eredményeként - szerződésátruházással - megvalósult a vizsgált szerződéses jogok, kötelezettségek, vagyis a teljes szerződéses pozíció átruházása, a **K. ITK Nonprofit Kft.** szerződésen alapuló jogutódlása.
- [21] A **K. ITK Kht.** beruházáson alapuló ráépítési igénye, a felek közti elszámolás eredményeként keletkezett használati (bérleti jog) a felszámolás kezdő időpontja előtt kikerült az adós vagyonából, a beruházási érték könyvviteli nyilvántartása önmagában további elszámolási igényt nem keletkeztetett, a követelés átadása alaptalan volt a záróvégzésben a hitelezők részére.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [23] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésébe, 221. § (1) bekezdésébe, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, R) cikk (2) bekezdésébe, 28. cikkébe, az rPtk. 200. § (2) bekezdésébe, 137. § (3) bekezdésébe, 200. § (1) bekezdésébe, 199. §-ába, 207. § (1) bekezdésébe, 339. §-ába ütköző módon jogsabálysértő.
- [24] Előadta, hogy a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen, a logika szabályaiba ütköző mérlegeléssel, iratellenesen állapította meg a tényállást. A feltárt tényállás hiányosságához

vezetett, hogy a felperes indítványa ellenére elmaradt az ügyben az alperes polgármesterének, jogi képviselőjének, illetve a felszámoló meghallgatása, az elsőfokú bíróság ugyanakkor a bizonyítás mellőzésének indokát határozatában nem adta meg.

- [25] Állította, hogy a **K. ITK Kht.** 2009. július 1-jét követő működése jogszabályba ütközött, a jogutódlásról kötött szerződéssel elérhető cél a felek érdekkörébe tartozó vagyon térítésmentes megszerzése, az érintettek vagyonát terhelő tartozás kiegyenlítése volt. Nem felel meg az Alaptörvény demokratikus jogállamra, a jogszabályok mindenkire kötelező jellegére vonatkozó rendelkezéseinek a jogerős ítélet megoldása, amely a törvénysértő eljárást szentesítette az érintettek között.
- [26] Hivatkozott arra is, hogy a szerződésátruházásként értékelt szerződés jogszabályba ütközik, ezért semmisnek minősül az rPtk. 200. § (2) bekezdése szerint. A 2009. október 15-i megállapodás jogutódlásról megnevezésű szerződés megkötésének körülményeiből, a felek további szerződéseiből, a 2009. október 26-i ingyenes használatba adási szerződésből arra következtetett, hogy az idegen tulajdonú ingatlanra eszközölt aktivált beruházások értéke - „könyveléstechnikai okokból” - a Kht. vagyonában maradt. Utalt a 2009. október 15-i szerződéshez kapcsolódó külön megállapodások megkötésére egyes átvállalt tartozások (pénzintézetek, **K.L. Zrt.**) esetében, illetve arra, hogy a támogatási szerződés módosítását a kijelölt kényszer-végelszámoló nem írta alá. Az eredeti fenntartási idővel hatályban maradt támogatói jogviszonyban, annak biztosítékeként így maradt fenn a felperes készfizető kezességi szerződése. Kiemelte, hogy a 2009. december 31-i mérlegben nem került kimutatásra a 2009. október 15-i szerződéseken alapuló vagyontádas, kötelezettségátvállalás. A 2010. december 7-i végelszámolási zárómérleg, az annak alapján elkészült felszámolási nyitómérleg adatai a felszámolási eljárásba bevonható eszközök értékét 282.963.000 Ft-ban jelölték meg, az átadott vagyoni eszközök tárgyi eszköz mérlegsoron tartalmazták a 278.182.000 Ft összegű, az alperes tulajdonát képező ingatlan tekintetében nyilvántartott beruházás értékét. A felszámoló megtámadta a 2009. október 15-i szerződéseket, végül az eljárás megszüntetését kérte. A felperes részéről hitelezőként benyújtott kifogások eredményeként a felszámoló a nyitómérlegben kimutatott idegen ingatlanon végzett beruházás mint követelés értékét, továbbá a 2009. október 15-i adásvételi szerződésben beszámítással nem rendezett vételárreszre vonatkozó behajtási kötelezettségét korrigálta, módosított zárómérlegében kimutatta, amelyre vagyonfelosztási javaslatot is összeállított.
- [27] Álláspontja szerint - a jogügylet valós céljára is tekintettel - jogszabálysértő a 2009. október 15-i megállapodás minősítése szerződésátruházásként. Állította, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 365. §-ából, a jogalkotónak a közhasznú társaságok kivezetésével kapcsolatos szándékából következően közhasznú társaság 2009. július 1-je után nem működhetett, a törvény erejénél fogva megszűnt, ezért a 2009. október 15-i szerződés jogszabályba ütközés miatt semmis [rPtk. 200. § (2) bekezdés], illetve lehetetlen szolgáltatásra irányul [rPtk. 227. § (2) bekezdés], mivel a kht. által vállalt, de jogszabály erejénél fogva megszűnt szerződéses kötelezettséget megállapodással, szerződésátruházással nem lehetett rendezni, arra nem lehetett jogot alapítani. Amennyiben pedig mégis megállapítható a kht. jogszerű működésének lehetősége a fellebbezés elbírálásáig, a felek szerződéskötésig kifejtett tevékenysége az rPtk. 5. § (1) bekezdése szerint joggal való visszaélésnek minősül.
- [28] Kifejtette, hogy bérlő az általa megvalósított értéknövelő beruházás megtérítésére a bérleti jogviszony megszűnése után jogalap nélküli gazdagodás címén tarthat számot. Az ingyenes használatba adási szerződéssel az alperes arra adott írásbeli hozzájárulást a kht. számára, hogy beruházásokat hajtson végre az ingatlanban, amelynek előzetesen egyeztetett, számlával igazolt költségét el is ismerte. Álláspontja szerint a szerződés nem értelmezhető bérleti szerződésként, mivel alapvetően a kht.-nek az üzletész tulajdonosok alapító okiratban megfogalmazott célja teljesüléséhez jött létre. A jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint a bérleti jogviszony megszűnésekor nem a beruházási költséget, hanem az értéknövekedést kell megtéríteni. A ráépítés

szabályainak nem volt jelentősége az ügyben a felek eltérő megállapodására, illetve annak hiányára utaló törvényi szabályozás miatt. A felek az rPtk. 200. § (1) bekezdése szerint abban állapodtak meg, hogy az alperes térítés nélkül a kht. használatába adja az ingatlanát, a társaság pedig a tevékenysége végzéséhez szükséges mértékben ott támogatásból beruházást aktivál, amelyre tulajdoni igényt nem támaszt. A perben az alperesre hárult annak bizonyítása, hogy a 2004. május 3-i szerződésben írtakkal ellentétben a felek megállapodtak, hogy a beruházás utólag nem számítható fel a beruházás értékének egyértelmű ellentételezése miatt. Álláspontja szerint kizárta a visszterhes bérleti jogviszonyra vonatkozó következtetést, hogy az alperes nem csatolt havi bontásban számlákat a kht. felé. A 2009. október 15-i megállapodással a felek által elérni kívánt cél feltárásához irányadó volt az a szabály is, hogy jogról lemondást kiterjesztően értelmezni nem lehet [rPtk. 199. §, 207. § (1) bekezdés]. Rámutatott, hogy a 2009. október 15-i megállapodás melléklete nem tartalmazta az alperessel szembeni követelést, illetve hogy **Cs. Gy.-né** más peres eljárásban tett vallomása szerint nem merült fel a kht. idegen tulajdonon végzett beruházásának elszámolása az adott időszakban. Ebből következően álláspontja szerint súlytalanok a 2014. júniusi megállapodásban foglaltak.

- [29] Állította, hogy a másodlagosan kártérítésként érvényesített kötelmi igénye elbírálható, amelynek esedékessége nem a beruházás megvalósulásakor, hanem a jogviszony megszűnésekor állt be.
- [30] Hangsúlyozta, hogy a 2009. október 15-i, megállapodás jogutódlásról megnevezésű okirat hatályosulásához valamennyi kötelemben maradt fél hozzájárulására szükség volt. Idetartozott a támogató szervezet, a felperes készfizető kezesként. Iratellenes annak rögzítése, hogy a használati jog a ráépítési igényből keletkezett elszámolás kérdésére tartozott. A kht. ráépítési igényt nem érvényesített, a követelést idegen tulajdonon létesített beruházásként tartotta nyilván, a követelés a vagyonából nem merült ki, az elszámolási igény megmaradt. A felszámolási zárómérleg jóváhagyása során a bíróság vizsgálta a felszámoló tájékoztatását az adós vagyonában, a hitelezői állományban bekövetkezett változásokkal kapcsolatban, a zárómérleget így hagyta jóvá. Ingatlanvagyon átadásának lehetősége hiányában a felszámolónak követelésként kellett szerepeltetnie a követelést a zárómérlegben és a vagyonfelosztási javaslatban.
- [31] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [32] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt nem találta jogszabálysértőnek.
- [33] Az ügyben eljáró bíróságok eljárási szabálysértés nélkül mellőzték a felperes részéről felajánlott - nem perrendszerűen, csupán feltételesen előterjesztett - tanúbizonyítást. Rámutat a Kúria, hogy a peres felek szervezeti képviselői a fél törvényes képviselői, nem tekinthetők a féltől különböző személynek, peres eljárásban az rPp. 49. § (2) bekezdéséből, 166. § (1) bekezdéséből következően tanúként nem hallgathatók ki. Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben egyébként is lefolytatta a bizonyítási eljárást, azt okirattal feltárható tényállásra a tanúbizonyítás mellőzhető volt [rPp. 193. §, 3. § (4) bekezdés]. Az rPp. 275. § (3) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés értelmében az eljárási szabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelem eredményességéhez pedig szükséges a jogszabálysértés lényeges kihatása az ügy érdemi elbírálására, ebből következően amennyiben az ítélet nem tartalmazza a fél részéről indítványozott bizonyítás mellőzésének konkrét indokát - ugyanakkor kiderül a határozat indokolásából a bíróság arra vonatkozó álláspontja, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékokat elegendőnek tartotta a releváns tényállás megállapításához - nem teszi a határozatot jogszabálysértővé.
- [34] Rögzíti a Kúria, hogy az ítéletábra a fellebbezés átszármaztató hatályából is következően, jogszabálysértés nélkül mérlegelte felül az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét [rPp. 253. § (3) bekezdés, 206. § (1) és (2) bekezdés, EBH2006. 1526]. Felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor - rendkívüli perorvoslati jellege miatt - nincs helye a bizonyítékok ismételt

egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013.119., BH2002.29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha adott bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelése eredményeként lehetséges volt, nem volt kizárt adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, az ítéleti tényállás nem bírálható felül, akkor sem, amennyiben a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119., BH2006.403).

- [35] A felülvizsgálati kérelemben foglalt hivatkozással szemben, a támadott ítéletnek nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés. Az ügyben másodfokon eljáró bíróság a szükséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének ismételt egybevetésével, jogszabálysértés nélkül következtetett a vizsgált megállapodások tartalmára és joghatására, mind a használat jogával ellentételezett beruházással, a felek megfelelő elszámolásával, mind pedig a bérloői oldalon bekövetkezett jogutódlással összefüggésben.
- [36] A másodfokú bíróság helyesen minősítette a perbeli jogügyletet - tárgyánál, tartalmánál és az elérni kívánt joghatásnál fogva - szerződésátruházásnak, amely az rPtk. hatálya alá tartozó jogviszonyokra nézve is létező, a bírósági gyakorlat által elismert jogintézmény. A szerződéses szabadság elvéből következően a szerződő felek, valamint a szerződésbe belépő harmadik személy háromoldalú szerződéssel megállapodhatnak a teljes szerződéses alanyi pozícióban bekövetkező, valamennyi jogra és kötelezettségre kiterjedő jogutódlásban adott szerződéses pozíció tekintetében [rPtk. 200. § (1) bekezdés].
- [37] Rögzíti a Kúria, hogy a perbeli szerződésátruházás létrejöttéhez az érintett kötelelem - a bérleti jogviszony - valamennyi alanya részt vett szerződő félként a megállapodás megkötésében. A bérleti jogviszony alanyain, illetve a jogviszonyból kilépő bérlo helyébe lépő harmadik személyen kívül további személynek - a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott támogatónak, kezesnek - nem kellett közreműködnie a bérleti szerződés bérloői oldalán bekövetkező jogutódlásban. A megvalósult szerződésátruházás nem járt a háromoldalú megállapodásban részt nem vevő kezes jogállásának csorbításával, hiszen ő az rPtk. 329. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazása alapján a jogutóddal szemben változatlanul felhozhatja az őt megillető kifogásokat.
- [38] Megalapozatlanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a közhasznú társaságok kötelező átalakulására vonatkozó határidő természetére, elmulasztásának jogkövetkezményére.
- [39] A Gt. 365. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés arra az esetre, ha a cégnyilvántartásba bejegyzett közhasznú társaság 2009. június 30-ig nem kérte a cégbíróságnál nonprofit gazdasági társaságként történő nyilvántartásba vételét és nem jelentette be jogutód nélküli megszűnését sem, a határidő eredménytelen eltelte után törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazását, a társaság cégbíróság általi megszűntnek nyilvánítását helyezte kilátásba a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 84. §-a szerint. A cégbíróság hatáskörébe tartozó törvényességi felügyeleti eljárásban megszűntnek nyilvánított cég megszűnésére, törlésére a cégjegyzékből pedig egyedül végelszámolási vagy felszámolási eljárás lefolytatását követően kerülhet sor [Ctv. 84. § (1) bekezdés, Gt. 65. §]. A Gt. 365. § (3) bekezdésében írt átalakulási határidő elmulasztása tehát - ahogy azt a megjelölt jogszabályi rendelkezések alkalmazásával a cégbíróság is értelmezte - nem vezetett a közhasznú társaság automatikus, a törvény erejénél fogva bekövetkező törléséhez a cégjegyzékből, arra csak külön eljárás lebonyolításával kerülhetett sor. A K. ITK Kht. az átalakulásra szabott határidő letelte ellenére érvényes jognyilatkozatot tehetett, szervezeti képviselője eljárásával megköthette a perben

vizsgált megállapodást.

- [40] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [41] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján a felperes köteles megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj áfával növelt összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése szerint határozta meg. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a alapján az állam viseli.
- [42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: